

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

REDACCIÓ I ADMINISTRA IÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50 — ESTRANGER, 2,50 pessetes

Els esdeveniments d'aquests dies

No obstant i ésser pròdigs en "bulos", aquests dies darrers han estat testimonis de greus esdeveniments a tota la nació. Hem viscut moments de veritable nerviositat, que la manca de notícies oficioses engrandia de tal manera, que ja ens havíem àdhuc arribat a creure alguna cosa de bo. No mancava més que la rigorosa censura tornada a establir que, com sempre implacable, mutilava les columnes dels diaris on donaven a conèixer al públic els greus esdeveniments.

Sols per a registrar aquests fets, anotarem les diverses notes informatives, ja que, malgrat d'ésser coneguts de tothom, no per això deixen de figurar entre les gestes de la nació espanyola, com espurnes del males-tar que venim notant d'uns anys ençà.

La sublevació de Jaca.

La nit del 12 al 13, el regiment de Galícia, de guarnició a Jaca (Aragó), va sublevar-se i, prenent possessió d'alguns llocs estratègics, es disposava a marxar cap a la capital de "provincia" d'Osca. Les forces de guàrdia-civil i carrabiners destacades en aquelles encontrades varen oposar-se a la seva marxa i sostingueren un tiroteig en el qual hi hagueren alguns morts i ferits per ambdós bàndols. Sembla que la pitjor part la tingueren les forces de guàrdia-civil, que veieren caure dos oficials, i algun número. També els carrabiners sofriren baixes.

Mobilitzades forces de l'exèrcit per part del govern, les quals acudiren cap al lloc on estaven els sublevats, entaularen batalla, i llur superioritat els féu triomfar.

El resultat és de tots conegut: foren afusellats dos capitans del regiment de Galícia, i el judici sumaríssim condemnà alguns oficials a la pena de reclusió perpètua.

Lamentable, molt lamentable.

Es subleva, també, l'Aviació.

Franco, que no havia estat trobat encara, no era gaire lluny. Esperonat per l'alçament de Jaca, i amb altres oficials d'aviació, es possessionà de l'aeròdrom de Quatre Vents i, tripulant alguns aparells, tiraren sobre Madrid fulles on es deia que havia esclatat la revolució a Espanya.

Bombardejada per les forces addictes al govern la base aèria de Quatre Vents, hissa-

ren bandera blanca a quarts d'una del migdia, i els sublevats, tots, s'enlairaren amb aparells i aterriaren a Portugal.

Sembla que la sublevació aèria no va tenir tan fatals resultats com la de Jaca, ja que les notícies oficioses no ens han parlat de víctimes ni de consells sumaríssims, per ara.

Cal esmentar que, en aquesta feta, hi jugaren un paper principal, a més a més de

Franco, el mecànic Rada, el coronel Reyes, escapat de Presons amb Franco, el general Queipo de Llano i altres.

Sant Sebastià.

De bon matí d'un dels dies passats, un grup de paisans volgué apoderar-se d'alguns edificis oficials, i les forces de guàrdia-civil i policia van dispersar-los, tot causant-los dos morts i alguns ferits.

Els ànims estaven molt exaltats, però no va passar d'ací la cosa.

Altres guspires

Barcelona, València, Saragossa i altres poblacions iniciaren la vaga general que va demanar-se per a fer triomfar la revolució. En la major part de llocs la vaga fou completament pacífica; malgrat d'això, el govern, sempre previsor i desitjós de norma-

Sorpresa

—Carai! Sí! bé! vaja! pensava, tots bons.

litzar-se, va declarar l'estat de guerra a tota la nació, àdhuc en els llocs on la vida no es ressentia gens dels fets de més enllà.

Hem pogut veure altra vegada canons i metralladores pels nostres carrers, la policia a colles, amb els màusers a l'espatlla o fent-los jugar en les seves mans. La guàrdia civil per sobre places i passeigs, i els individus d'aquella institució de la Pau, a ramats pels llocs cèntrics.

Dijous la ciutat ja presentava l'aspecte d'ací no ha passat res, i tot anava retornant cap a la tranquil·litat, almenys aparentment. No creiem que una convulsió tan seriosa com la passada acabi així de cop i volta.

Les notícies de darrera hora són de què anem marxant bé i, si no fos per les notes oficioses que tarden a redactar-se, per a tranquil·litzar els ànims dels porucs, i les mesures extremes que ha pres l'autoritat, semblaria que no ha passat res.

I fins a una altra.

Un "altre" aspecte de Barcelona

Contra el que podíeu pensar, no volem parlar com excursionistes ni com arqueòlegs ni com a membres de cap societat d'Atracció de Forasters. Volem parlar, això sí, d'un aspecte tot nou de la Barcino, de sempre, cosmopolita.

L'aspecte alludit és el que presenta Barcelona el dia d'una forta commoció popular, el que ha presentat tantes vegades—sembla que la història en té tot un enfilall d'allò més llarg, d'aquests aspectes—, el que va presentar, posem per cas, el dia disset de novembre d'enguany, amb alguns dies més de torna...

—...?

—La vaga, sí, la vaga darrera. Us n'admireu? Més us hauríeu d'admirar de constatar "aquell altre aspecte" de la gran urbs. Però, què tant "aspecte"? Breu:

Es al matí... Els carrers són rius. Els obrers una riuada que els envaeix tots. De tant en tant, un personatge mig burgès pregunta què passa, s'ajunta a la llarga filera sense saber on va i es passeja mig dia seguit pels carrers de la ciutat. Hi ha estones de silenci i estones d'aldarull. I us sentiu tot un altre en veure la gent que treballa passejant-se pels carrers fent el senyor. Us sembla que la població de Barcelona s'ha triplicat de cop i volta. Sembla que la vida és més sensacional, més tivant. I sou més petit. I us trobeu tot encogit. Por?... Respecte?... Diuen que hi ha morts i ferits. No els heu vist, però us ho creieu. El que sí heu vist i us ha costat de creure, són aquelles exposicions de munts repugnants de brossa que ornien els carrers. S'alça una fumera espessa que tot ho envaeix, que no us deixa respirar, que no us deixa veure res... Però no és de pólvora ni és de convents; són aquells munts del carrer que el foc va consumint, i el fum de les quals respira aquell ciutadà que es diu senyor Esteve, el qual, en adonar-se de què "tot està acabat", es redreça orgullós i camina més desimbolt. "A Barcelona—diu ell—ja no hi ha aquell bullit".

El senyor Esteve ja torna a ésser gran. Es que ja no té por ni té respecte.

Heu-vos ací aquell "altre" aspecte de Barcelona.

DELFI ESCOLA

Religió i diplomàcia

És innegable que els fets històrics recaptin una penyora d'experiència per tal de supeditar-la a la vida contemporània, la diversificació ideològica de la qual és el sosteniment de lleis seculars i el perfil immediat de noves estructuracions i perfeccionaments.

L'Església, que s'ha captivat, des del ser inici apòstòlic, d'evangelitzar unes normes de compenetració i solidaritat humanes, de confegir aproximacions de races i de llengües, de foragitar el germen destructor d'unes lluites epidèmiques per l'ànima, de concloure uns resultats d'ètica i subvenir adés la necessitat íntima d'una relació amb la divinitat, ha sucumbit de massa humana, és a dir, destriant el factor material del concepte espiritual o diví, i amb uns resultats positius envers la suggestió terrenal i en perjudici evident per a l'articulació primària de l'Església subordinada al mestratge de Crist.

Demanam als nostres catòlics més conspícus que no s'escandalitzin davant les afirmacions que anem a fer. Altrament, hauríem de negar l'existència del temps i de l'espai, que són els que operen d'una manera magistral en la conducció dels fets.

Les croades que molts Sants Pares han acabat segles enrera, amb la col·laboració de reis i emperadors, i amb el suport d'una fretura de conquesta per tal de beneir les terres aconseguides per les armes, i plantarhi la creu del Crist, no tenien altra finalitat que l'esperit de dominació i despotisme que la col·laboració de Papes i Reis feien palès, valent-se naturalment d'un Déu Crucificat i de la santedat papal. Es en aquest punt primordial i essencialment interessant on podem demostrar documentalment la saturació verídica d'aquestes afirmacions.

En la "Gaceta de Barcelona" del 4 de maig de 1877, trobem una circular que, com a resposta al bisbe de Nevers, fa un dels alcaldes del Departament, originada per una anterior circular enviada pel bisbe en qüestió als esmentats alcaldes. Diu així:

"Senyor: M'havau fet l'honor d'enviar-me administrativament, és a dir, amb franqueig postal, la vostra circular dirigida als fidels de la diòcesi de Nevers, carta que acompanyàveu amb l'al·locució del nostre Sant Pare, el Papa Pius IX, als cardenals de l'Església Romana. Units a ambdós documents m'havau també enviat una circular de V. I. i una carta dirigida al mariscal President de la República francesa, segons he pogut constatar.

"En aquesta circular, que sens dubte heu dirigit també als meus col·legues, V. I. em suscita que, com a dipositarí d'una part del poder executiu, empri tota la meua influència per obtenir el canvi d'un estat de coses que considereu anormal; i em punxeu perquè, conciliat amb V. I., reiteri el fi de fer prevaler, en els diversos consells del país, records anàlegs als que entranya l'esmentada circular. Per més que, amb dificultat, m'expliqué, senyor, les relacions que

es puguin obviar entre les circulars a mi dirigides i les meves funcions administratives, crec, no obstant, que és deure meu acusar-vos rebut, tot posant-vos al corrent dels meus propòsits. Al meu entendre, mon deure està ja traçat. Dipositarí en realitat d'una part, si bé molt petita, del poder executiu i controlat el meu nomenament no tan sols de la confiança amb què ha volgut honorar-me el cap d'Estat, sinó àdhuc de la lliure elecció dels meus conciutadans, dec recordar-vos, de primer antuvi, que sóc magistrat francès, i que, per tant, deure meu és obeir les lleis del meu país, mantenint ensens la pau i la concòrdia entre les poblacions que tinc l'honor d'administrar. I aquest, permeteu que us ho digui, és el vostre deure com ho és el meu. Tant és així, que considero una manca de respecte al cap d'Estat i una altra falta als meus conciutadans, accedir a insinuacions premeditades en les quals preteneu empenyorar-me en una espècie de croada a favor del Sobirà Pontífex, contra un rei i contra un poble amics de França.

"De fet, vull significar-vos que, no solament no empraré la meua influència administrativa per propagar les doctrines que recomana la vostra circular, sinó, ben altrament, faré quant estigui al meu abast per evitar semblant propaganda. Si en el terreny purament privat un dels meus administrats em consultés sobre cas tan greu, heu-vos ací ço que jo li respondria:

"Les excitacions que en aquests moments s'inflamen en els pobles són de les més funestes, llurs resultats no poden ésser altres que la conducció ràpida a la guerra civil i estrangera, i el seu balanceig, declinar el país a una resurrecció de velleïtats a ultrança, amb els dies més tràgics de les nostres guerres religioses. França no ha sofert a bastament per quan els ministres d'un Déu de pau vinguin ara a sembrar en llurs entranyes el germen de nous dolors?

"I afegiria després: —Veritablement, el nostre Sant Pare mai no fou tan lliure ni tan ric, ni es va veure tan honorat com ara; la seva veu es pot traspasar lliurement d'un extrem a l'altre de l'univers, en ço que a religió concerneix, el cap de la qual és: la seva llibertat és tan completa com la de tot sobirà. A onsevulla que vagi, serà en totes bandes ben rebut, amb la veneració deguda al seu caràcter i els honors inherents a llurs títols. La seva fortuna és deu vegades superior a la del president de la República francesa, el qual, per ara, no es queixa de la seva pobresa.

"Heu-vos ací, senyor, el que jo diré als qui vinguin a consultar-me, i estic convençut que apreciaran les meves paraules, puix saben pla bé que jo mai no he enganyat ningú." — Signat.

Podem estalviar-nos comentaris. Aquest document, per ell sol, és un redreç simbòlic que cal se n'aprofitin aquells que més directament els afecta la qüestió religiosa i la substancialitat llur amb el Papa.

JOAN VALLESPINÓS

Manolo

Un dia Manolo arribà malalt a Caldes de Montbui. Abans que ell, a Caldes de Montbui hi havien arribat molts altres malalts. Però eren malalts anònims, sense personalitat. Arribaven, s'installaven als balnearis, prenién els banys de reglament i se'n tornaven sense deixar rastre del seu pas.

Amb Manolo, naturalment, no passà res d'això. Manolo té massa personalitat perquè pogués passar inadvertit. Ell, el gran escultor, arribà molt malalt a Caldes, i avui ja està gairebé guarit de la malaltia. Heu-vos ací com, per la condició del malalt il·lustre, hom ha fet una gran publicitat — sense haver de pagar-la — a les aigües de Caldes. Que serveixi d'exemple, per tal que els pobles aprenguin a estimar els artistes.

A Manolo, però, val a dir que, tant com les famoses aigües, l'ha guarit l'afecte, la cordialitat i l'admiració de la gent de Caldes. Les ciutats, les viles, els pobles, tenen fesomia, com les persones. En aquesta fesomia hi ha, a vegades, alguns graus més o menys virulents. Caldes és una vila clara, acollidora, amb els braços oberts. Una vila que celebra una Diada del Llibre i adquireix dos mil llibres; una vila on els obrers que no poden gastar-se divuit pessetes per a adquirir la *Vida* de Trotzki, es reuneixen dos o tres i adquireixen el volum a collació; una vila que aixeca una tribuna a la plaça pública per tal que parlin al poble homes com Alfons Maseras, Josep Fontbernat, Joan Puig i Ferrer; una vila en la qual hi ha pintures de Francesc Domingo, un dels més grans pintors de la nostra època; una vila que demana conferències a Angel Samblancat, Carles Soldevila, Puig i Ferrer, Andreu Nin; una vila que crea una "Associació de cultura", contra la labor de la qual lluiten a l'ombra alguns elements indesitjables; una vila en la qual hi ha homes que, sense ésser professionals de l'art i la literatura ni esperar-ne cap profit material, tenen un gest comprensiu i efusiu envers l'art i la literatura, envers totes les especulacions intel·lectuals.

L'Anastàsia ha retornat

Han calgut tan sols unes guspises de sublevació militar, molt lamentables

, per a què tornés a implantar-se la censura. Se'ns dirà que, quedant limitada a les notícies d'ordre públic, no cal esverar-nos. Precisament per a aquestes notícies no hauria d'existir la censura. Entenem que la gent es mostra del tot incrèdula davant les notes més o menys llargues que es redacten oficiosament. Tots sabem què poden dir-nos aquesta classe de comunicats i el que ens en podem prendre. I, existint la censura, no deixant que els corresponsals i enviats parlin clarament, l'opinió va a les palpentes, i fa castells en l'aire, engrandint més les coses i donant-hi un caire terrífic.

No hem de negar que tots els governs, emparant-se en la censura, van fent la viu-viu. Ningú no s'atrevirà a desmentir que, sense censura, Primo no hauria campat tant de temps. Ni que, actualment, qui governa la nació no s'hauria aguantat tampoc. La censura és el millor col·laborador dels qui manen. Sense ella, no podrien apaivagar les multituds. Tan sols posant una bena davant dels ulls del poble, són possibles aquests governs que patim. Fa de tan bon governar, quan ningú no pot aixecar el crit de rebellia!

Lamentem el retorn de l'Anastàsia. Francament, no l'enyoràvem, no. Per nosaltres pot iniciar la gran desfílada demà mateix. Sense ella, podem molt ben passar.

"LA CAMPANA DE GRACIA"

TÉ OBERTES LES SEVES PÀGINES A TOTS AQUELLS AMICS SEUS DELS POBLES QUE ENS VULGUIN CONTAR ELS SEUS NEGUIES, LES SEVES INQUIETUDS, ELS SEUS ANHELS.

CONVE QUE NO MENYSPREEU AQUESTA ARMA. MOLTES INTRIGUES MOLTS TORTS, MOLTES INJUSTÍCIES ES COMETEN ALS POBLES I MOREN EN EL SILENCI. CASTIGUEM AMB L'ESCANDOL DE LES NOSTRES BATALLADES.

COLLABOREU EN AQUESTA OBRA DE CIVILITAT QUE ÉS, EN EL NOSTRE PERIÒDIC, LA SECCIÓ DE "CARTES DE FORA". NO FEU, PERÒ, SERVIR AQUESTA ARMA COM ARMA DE VENJANÇA. TINGUEU SEMPRE UN CLAR SENTIT DE JUSTÍCIA!

Correu de l'Estranger

LA CONFERENCIA PREPARATORIA DEL DESARMAMENT

LA comissió preparatòria per a la limitació dels armaments ha acabat els seus treballs després de cinc setmanes de deliberacions.

Per tal de comprendre la seva importància, cal considerar els seus resultats tant en un pla internacional com en un pla històric.

¿No és, en efecte, la primera vegada que veiem els representants de cinquanta països sotmetre davant una assemblea internacional una qüestió tan delicada com la de llur defensa nacional? Això constitueix, per tots els esperits imparcials, no un acte merament burocràtic, sinó un acte de la més gran importància.

La seva possibilitat la devem a la Societat de Nacions. Si, com és d'esperar, la conferència del desarmament aconseguix un acord general per limitat que sigui, Europa i tot el món hauran estat alliberats d'un pes enorme i veuran apuntar l'aurora d'una nova era.

Cal, amb tot, no fer-se massa il·lusions. Però la realitat ens diu, malgrat de tots els pessimismes, malgrat de tots els imperialismes troglodítics i impenitents, que a Ginebra ha estat realitzat, en deu anys, un progrés efectiu.

¿Què representen si no els acords internacionals d'assistència i ajuda mútua, els pactes de Locarno i Kellogg? ¿Què representa la mateixa Societat de Nacions? ¿Què els acords previs adoptats suava a Ginebra?

No és aquest el lloc d'analitzar aquests acords, els quals serviran de marc, com ja hem dit, a la conferència del desarmament que el Consell de la S. D. N. convocarà.

La Diputació de Barcelona ha demanat que la Conferència se celebri a la nostra ciutat. Però com són moltes les poblacions que han fet una sol·licitud semblant, no és pas probable que això sigui possible. Ens consta, no obstant, que els treballs per aconseguir-ho segueixen activament.

LA VIDA ITALIANA

Ll govern del "Duce" ha decidit rebaixar el sou de tots els funcionaris de l'Estat i de tots aquells que depenen de les institucions públiques. Ha recomanat, a més a més (i ja sabem què signifiquen les recomanacions procedents del governament feixista), que siguin rebaixats els jornals de tots els obrers i els sous de tots els empleats del país.

La reducció és d'un 12 per 100 per a tots els sous i salaris inferiors a 40.000 liras, i d'un 25 a 35 per 100 per als sous superiors.

Els alemanys, d'un natural més disciplinat que els italians, no han acceptat una reducció semblant intentada pel govern del Reich. A Itàlia, en canvi, la mesura ha estat portada a cap immediatament. És un país en el qual el terror feixista aconseguix l'obediència més absurda...

Al mateix temps, el "Duce" ha ordenat que baixin els preus de les subsistències i de tots els articles de primera necessitat. Però els preus, malgrat del terror feixista, no han baixat...

Aquesta és, precisament, la tragèdia del ciutadà italià. Veu rebaixats els seus ingressos mentre puja cada dia més el preu de la vida. El règim feixista, realment, aconseguix miracles.

INTENCIONS

SALUTACIO A AZORIN

Jo hauria volgut fer, aquesta setmana, una altra mena d'article: un article més vibrant, més dur, més abrandat. Però no passaria amb la censura—tornada a instaurar, encara que, segons sembla, per pocs dies—, i no em p'au escriure en va.

Heu-vos ací per què, en aquestes greus, en aquestes dramàtiques circumstàncies, jo escric aquest article dedicat a Azorin. Dedicar un article a Azorin també és interessant. Ara i sempre.

Azorin ha deixat el cavernari, el fossilitzat, el reaccionari "A B C", i ha passat a "El Sol", el diari més obert, més lleial, més intel·ligent, més europeu d'Espanya. Tots els demòcrates, tots els esperits veritablement liberals, s'han d'alegrar d'aquest canvi. Azorin—que és sempre un gran escriptor—ens sembla, a "El Sol", un escriptor de més ampla volada que a "A B C", un escriptor de més nervi, de més clara visió.

Azorin ens fa l'efecte d'un home que ha estat molts anys tancat en una cambra fosca i estreta. Aquest home, tancat en la cambra fosca i estreta, ha passat molts anys sense parlar més que amb ell mateix, privat del noble goig del diàleg, en un món d'esperant. A aquest home, de sobte, quan menys ho espera, el deslliuren, el ressusciten, el treuen a la claror i a la companyia dels altres homes.

Aquest home s'omple els ulls de la claror radiant, apoteòsica, del dia. Mou els braços en un ample gest, com si volgués abraçar el món. Llença un crit de triomf.

Ateneu un xic aquesta visió, treieu-li aquest dramatismisme que, per a fer-la més gràfica, li hem donat. I comprendreu el pas d'Azorin d'"A B C" a "El Sol".

Azorin és l'home—l'home, enteneu?, no l'escriptor d'ofici, no el professional de la literatura—que ha escrit "La Voluntad". "La Voluntad" és una de les obres més importants de la novellística contemporània. Obra profunda, vigorosa, valenta, d'alta envergadura.

Azorin és l'home que en la seva novella "Don Juan" escriu unes pàgines de tendresa inefable, de pietat humana vers tots els humils, tots els caiguts, tots els tristos, tots els maleïts de la terra.

Azorin ens conta, en un capítol d'aquest

llibre admirable, la història d'un governador poeta que un dia visità l'hospici:

"Sortiren a recórrer la ciutat. Jo primer que trobaren fou un disforme casat; estava en el mateix carrer que el Govern.

—Què és, això?—preguntaren a un guàrdia.

—L'Hospici—contestà el guàrdia.

—Entrem—digué el governador.

No els volien deixar passar, i el governador, dreçant-se, digué amb veu forta, mentre colpejava el terra amb el bastó.

—Sóc el governador!

Un dependent sortí corrent a avisar el president de la Diputació. L'escena que en l'Hospici s'oferi als visitants fou espantosa. Els nens estaven esquelètics, famèlics i anaven vestits amb pellingos. Ja havia arribat el president de la Diputació. El governador anava de sala en sala sumit en una mena de sopor. No oïa ço que li deien ni Noblejas, ni Redin, ni el president... De sobte, el poeta ix del seu pasme i entra en una abrandada i terrible ira. El poeta agafa per les solapes el president, el sacseja amb una violència impetuosa i li crida a la cara:

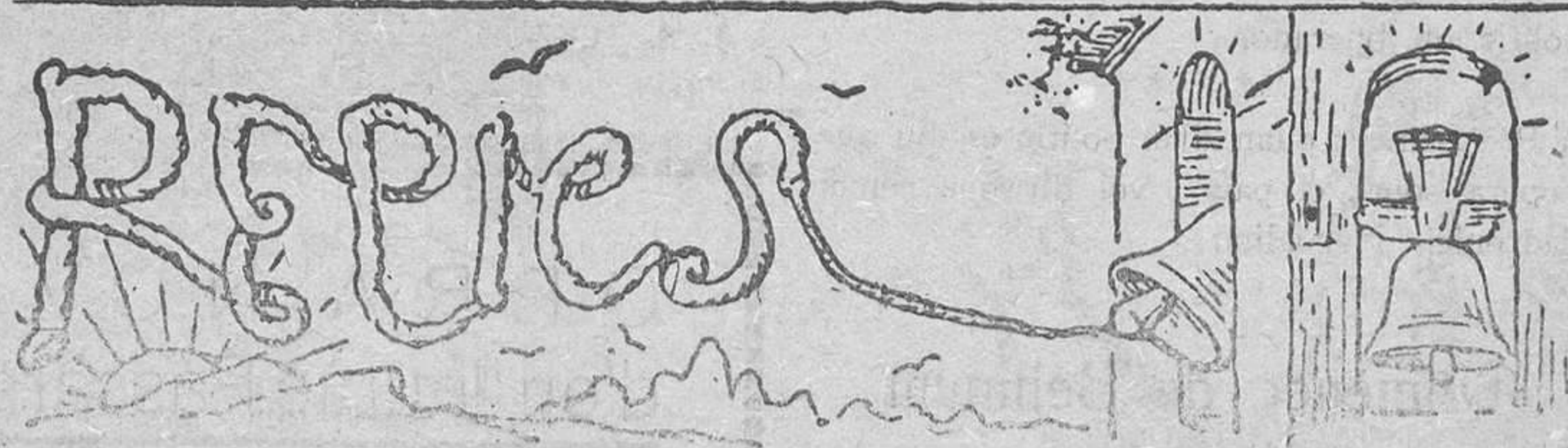
—Miserable!"

Azorin és l'home que ha volgut renovar el teatre espanyol, que ha volgut ressuscitar-lo, arrencar-lo del mal gust i la barroeria, que ha escrit comèdies com "Brandy, mucho brandy", "La araña en el espejo", "Angelita", "Comedia del arte", que són—vulguin no vulguin quatre crítics embrutits per l'espectacle del teatre a l'ús—obres admirables.

Azorin és el que ara escriu a "El Sol" aquestes admirables paraules en un article que titula "Fantasmas":

"¡Con qué lentitud avanza el espíritu humano! Lento, pero seguro; esta seguridad es nuestro consuelo. Lo que ayer pareció vitando es hoy una realidad respetada por todos. No tengamos, queridos lectores, miedo a los fantasmas. No tengamos miedo a esos monstruos con que nos amenazan los partidos conservadores. No sintamos espanto por las voces fatídicas que oigamos en la noche. Cuando sea su hora, los fantasmas se convertirán en hombres de carne y hueso. Y entonces, ni todas las fuerzas juntas del mundo podrán impedir su advenimiento y su imperio en la sociedad humana."

Lluís CAPDEVILA

UN MIRACLE

Darrera una tela representant Sant Benet, varen trobar-hi, no fa gaire, un bon nombre de bitllets de Banc.

I els incrèduls diran que no hi ha miracles, ja! Quan no veiem un bitllet ni per remei, surten de darrera les pintures!

I ELLS, QUI SON?

"La Veu" ha autoritzat, ben rodonament, la tornada del patrici Macià.

Quina mena d'amistat tenen els del diari regionalista amb els que segrestaren l'avi?

JA HI SOM?

S'ha comès un atracament. I la policia, tranquila.

Si hagués estat un obrer que volia rebel·lar-se, ja fóra a la presó. Però són atracadors, i no se'ls troba.

CAMBÓ!

Cambó!... Cambó!!... Cambó!!!...

Però, què és Cambó al capdavant?

Un polític que s'ha equivocat sempre...

Sols ha reeixit en una cosa: en crear-se una de les més grans fortunes del món.

JA ES AQUI!...

Ara ha arribat, procedent de Londres, de París, d'El Caire, amb el tren d'un rajà superb: secretaris, mecanògrafs, automòbils, lacais... Ha llogat unes cambres luxosíssimes al Ritz... S'ha preparat, en fi, curiosament, una atmosfera daurada, espectacular, sonora...

I l'efecte, és clar, ha estat "épatant".

JA VAN A REBRE'L...

Els ministres, la noblesa, l'ajudant del Rei, els alts funcionaris, els periodistes... tots han cuitat a posar-se a les seves ordres.

I aleshores "Don Francisco", olímpic, ha desxifrat, davant l'expectació dels badocs, el secret de l'esfinx, lliurant a la Premsa quatre

notes absurdes i un plec de quartilles insubstancials...

JA PARLA... (és un dir)

I ha parlat "del llamado problema catalán", d'una autonomia "intensa i no extensa"...

Ha afirmat que les eleccions de Berenguer serien sinceres, però que la forma antidemocràtica d'anomenar les diputacions i els ajuntaments no ho podia fer pas preveure...

Ha parlat com un troglodita de les dretes —alfonsista, conservador i clerical— i ha dit que no devia haver-hi ni dretes ni esquerres...

Ha dit que calia exigir responsabilitats, però que calia oblidar-les...

Que el senyor Wais ho feia molt bé, però que com la lliura està a 46, als periodistes i als treballadors els rebaixaran el sou...

Que el poble sols serveix per a caçar perdus...

Que els obrers eren injustos i desagratsats... Ha dit encara...

Les coses que ha dit "Don Francisco"!

Més li hauria valgut, però, haver callat.

I no hauria ensenyat tant les orelles...

JA L'APLAUDEIXEN... (també és un dir)

Això no obstant, "La Nación" ha aplaudit, "A B C" ha aplaudit, "El Debate" ha aplaudit, "El Brusi" ha aplaudit, "La Veu" ha aplaudit... Tots els rossinyols, en fi, de la plutocràcia i del caciquisme han aplaudit.

I és que, amb tot, el senyor Cambó—"Don Francisco"—és el màxim prestigi del règim... Penseu, doncs, com està el règim!

NI ELL NI ELLA

Els diaris que sí, el governador que no, no arriben a entendre's en la qüestió dels reclusos governatius.

Senyor Márquez; s'estalviarà saliva si deixa anar tots els que hi ha tancats a la Model, que no ho estiguin per assassins, lladres i invertits.

CAMBO, CAMBO, CAMBO!

No pot enraonar, però parla més que mai. I agafa el mal costum dictatorial de donar notes i notetes.

—Quicu, que "te veo"!

CASUALITATS

Cada vegada que es parla d'En Macià, surt a rel·luir, entre mig, el nom de Cambó.

Cada vegada que va Cambó a Madrid, es parla de canvis de govern.

Cada vegada que nosaltres sentim a parlar d'ell, ens tapem les orelles.

Escoles... Escoles...

No ens cansarem mai de cridar Escoles! Escoles!, ni ens cansarem de vanagloriar "l'Apòstol de la Cultura", el nostre benvolgut amic Lluís Bello, que, com els apòstols, va en viatge de pelegrí, recorrent tots els pobles del territori ibèric, recollint notes sobre les escoles.

Espanya no és, per desgràcia, una de les nacions que va al davant en matèria de cultura.

Per què, en arribar a certa edat, no s'obliga els pares a portar els fills a l'escola? No ens obliguen tanmateix, en arribar als vint anys, a anar a complir el servei militar? El mateix es podria fer, quan som infants, a anar a l'escola.

Però, parlem-ne d'això.

Ja hi ha prou escoles?

Nosaltres afirmem rotundament que no.

A les ciutats, encara que no suficients, n'hi ha bastants, i sort en tenim de les particulars. Els Ajuntaments de les grans urbs haurien de preocupar-se'n més, d'aquest assumpte. En lloc de subvencionar carreres de caballs, festes de veïnats i donar premis pel Carnestoltes, podrien invertir aquests cabals en escoles i materials escolars.

I no parlem de pobles i llogarrets on no han vist mai ni un mestre, fora que algun home de bona fe no s'emprenqui aquesta benefactora tasca pel seu compte.

I, per avui, prou.

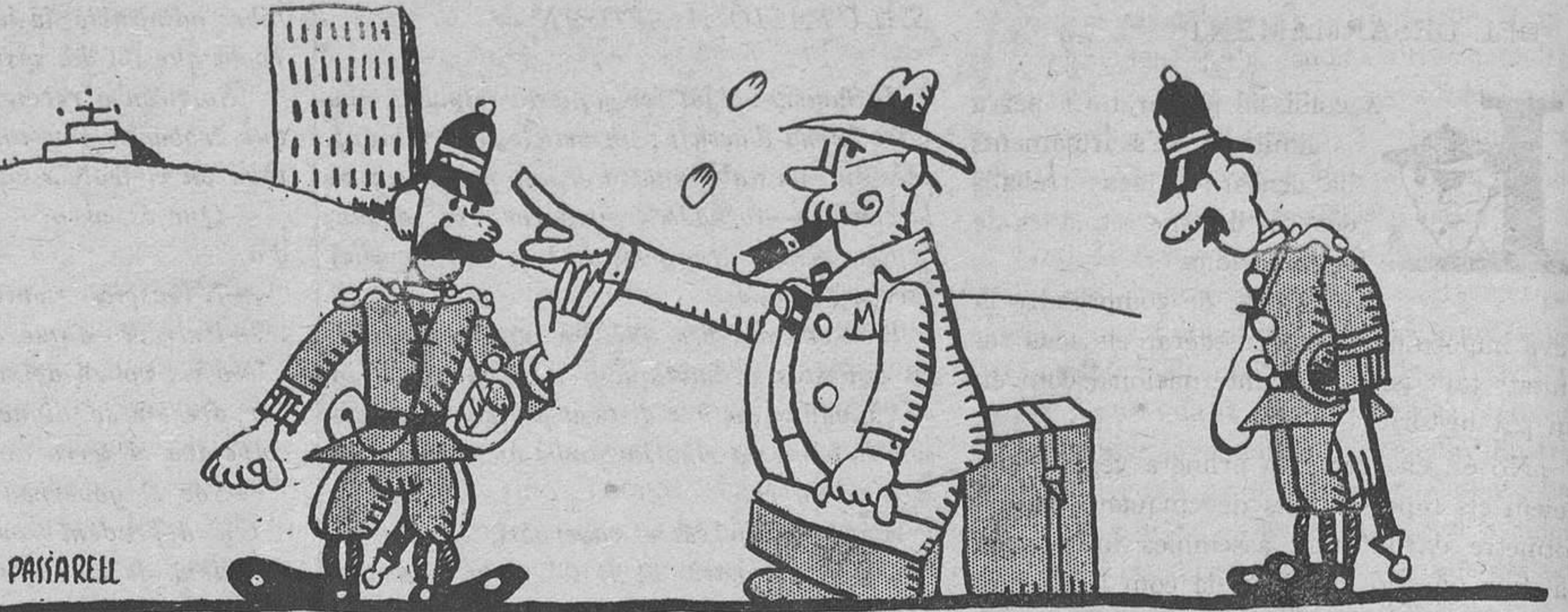
BAMBÍ

Coses per passar l'estona que no fan mal a ningú

Per les festes

— No sé si passar la felicitació o el pesa'm.

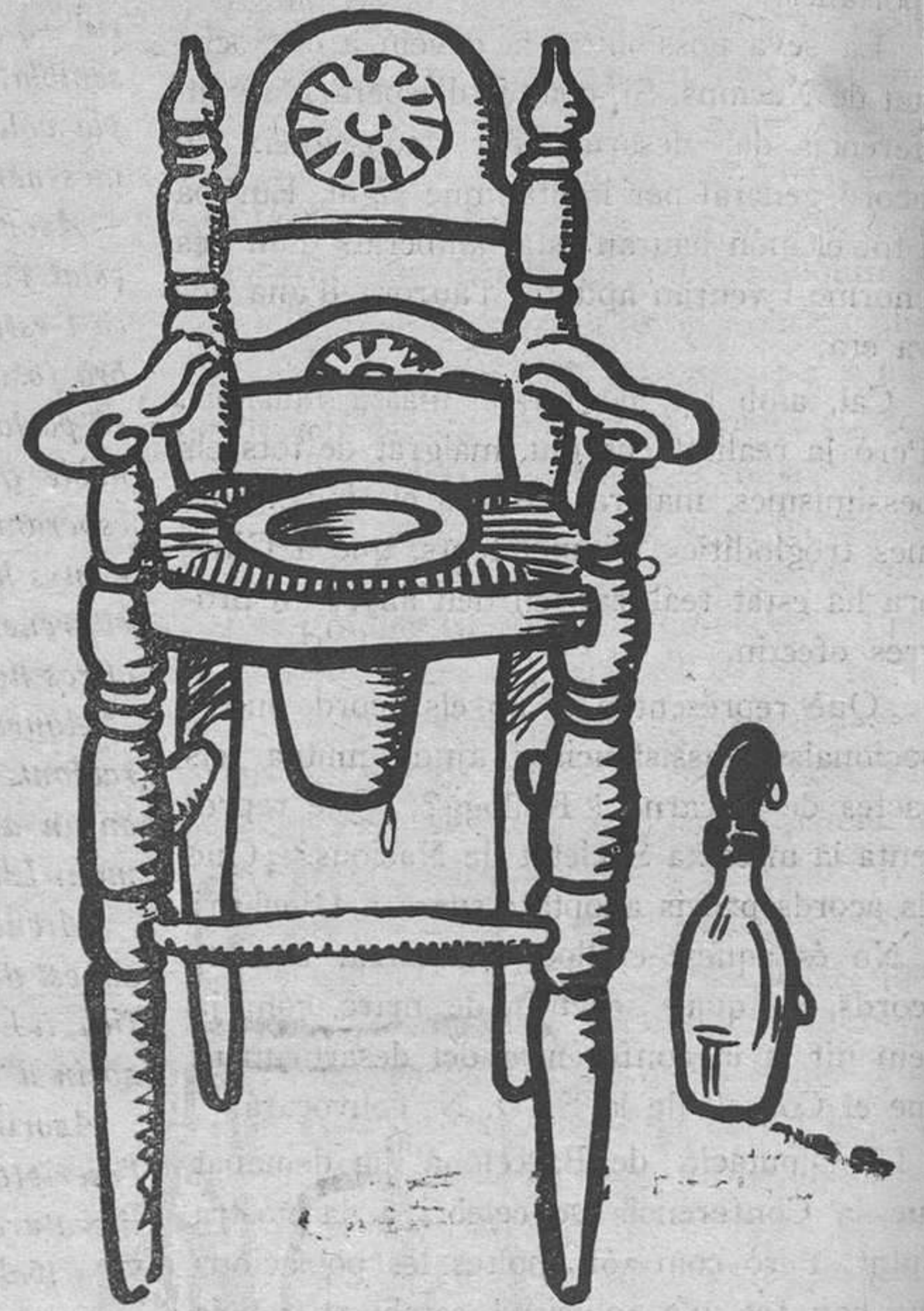
PASSARELL

El foraster cerca pis

— Es inútil; tot està ocupat

— Per més que busco no el trobo. El trobaré?

Poema romàntic

Espurnes de la setmana

Hem de començar a parlar clar en aquest aspecte. Hem de començar a dir que la política regionalista és, avui, a Catalunya, la veritable continuadora de la política dels Planes i Casals, Comes i Masferrer, etc.

La Plaça de Catalunya ha costat set milions de pessetes.

A Cèsar Falcon, periodista peruà, l'han tret, perquè han dit que era estranger. Ah, sí? I doncs allò de "la madre patria"? I la festa de la raça? I que no érem tots uns els iberoamericans?

La veritable fesomia d'un poble no és l'estat material de les carreteres, sinó llur cultura.

Són hores aquestes que conviden a la meditació.

En aquestes hores és quan es dibuixa ben bé la característica d'un poble.

Si hi ha un polític oportunista, perfectament inoportú, aquest és el nostre Cambó.

Les notes de Cambó són les notes més buides que hem llegit en anys i anys.

Quan un home diu que, per a definir-se, necessita pensar-s'ho molt, ens fa pena i fàstic.

Es una hora de dretes o d'esquerres. Encara que no ho vulgui el senyor Cambó.

Prat de la Riba, del fet de Catalunya en digué "La nacionalitat catalana". Cambó en diu "el llamado problema catalán".

Dir que no deu haver-hi dretes i esquerres, és tant com dir que no ha d'haver-hi pa i sal.

El senyor Cambó voldria actuar sobre el país com un cirurgià actua damunt el cos adormit d'un operat. I un cop feta l'operació—el miracle—, dir-li al poble: "Ja pots caminar!"

Però una nació no és un operat, ni un polític un operador.

Precisament quan d'un polític es diu que "opera sobre el país", vol dir que comet lladronicis i venalitats.

Domènec de Bellmunt al Prat

El dia 12 del corrent, En Domènec de Bellmunt donà una interessantíssima conferència al Casal Català del Prat de Llobregat, sobre el tema: "La batalla al caciquisme".

La sala era plena de gom a gom, i els concorrents escoltaren amb gran respecte i atenció el discurs, que va ésser interromput moltes vegades pels aplaudiments de l'auditori, que en sortí molt complagut.

La Junta del Casal Català del Prat compta amb la simpatia del jovent del poble per la tasca cultural que ha emprès.

Tant dehò tinguessin molts imitadors!

Aquest número ha passat per la censura

CORRESPONDÈNCIA

J. V.—Es molt llarg, però procurarem encabir-ho. Us preguem, però, que ho feu més curt.

J. S. M.—Molt deficient i, de tenir-ho de corregir, ens donaríeu molta feina.

B. R. B.—No ens vingueu amb poesies! Ara tenim, tots plegats, altra feina més important a fer.

Llucieta.—Té tota la raó, nena. Sota la festa de les modistes, hi va campar la barra d'uns quants poca-soltes. Són vostès les que, una altra vegada, han d'evitar aquestes intromissions.

Impremta "La Campana", Om, 8

O B R A N O V A
d'en Jaume Passarell

Cent ninots i una mica de literatura

Preu: 10 pessetes

Obra d'actualitat

NUEVA CREACION

Política ya no sólo es arte, sino ciencia

por FERMIN GALAN

PESETES 3